

Mest als grondstof

Door het mestoverschot legde de overheid maatregelen op om te vermijden dat het een milieuprobleem zou veroorzaken. De stikstofproblematiek toont eens te meer aan dat nuchtere wetenschappelijke feiten en technologische ontwikkelingen niet meer meetellen als het er op aankomt om te scoren in de publieke opinie. Dat het anders kan, stelden we onlangs vast op ManuResource, een conferentie in het Nederlandse 's Hertogenbosch. Onderzoekers uit de hele wereld vertelden er hoe waardevol mest is en hoe je er nog waardevollere producten kunt uithalen.

Bart Vleeschouwers

Innovatieve stalsystemen

Een van de dingen die naar voor werden geschoven, was het belang van aangepaste stalsystemen in het voorkomen van de uitstoot van methaan en ammoniak. Het is goed om weten dat van de totale methaanuitstoot uit de

veehouderij slechts 40% uit de penswerking van herkauwers komt en 60% van elders komt; uit de stal zelf of uit de mestopslag. Het is dan ook de moeite waard om met betere stalsystemen proberen een bijdrage te leveren aan een vermindering van de uitstoot. Maar voor Ruud Tijssens van Agri-firm is het in Nederland erg moeilijk om nieuwe concepten te introduceren, omdat de overheid er een hele procedure heeft opgezet om nieuwe staltypen toe te laten. Het kan frustrerend zijn om te zien dat een nieuwe toepassing soms enkele jaren nodig heeft om door de administratieve mallemlen te geraken. Toch moet men wel opletten met vernieuwingen, want die kunnen soms onverwachte nevenwerkingen hebben.

Zo heeft men vastgesteld dat het instrooien van rundveestallen met houtsnippers aan de ene kant de uitstoot van ammoniak met 30% vermindert, maar aan de andere kant de methaanuitstoot met 30% verhoogt. Er is duidelijk nog heel wat werk aan de winkel voor de onderzoekers in stal-lenbouw.

Circulariteit

Een opmerkelijke interventie kwam van Martin Scholten (Universiteit Wageningen), die een lans brak voor het promoten door de overheid van een maximale circulariteit. Daarmee wil men bereiken dat een probleemproduct in een provincie als Noord-Brabant een troef kan worden voor die provincie. Daarbij stelde hij dat mest uit het overschotgebied in het oosten van de provincie op een of andere manier naar tekortgebieden moet gaan in het westen en in Zeeland, een akkerbouwprovincie bij uitstek. Daarbij moet de mest misschien wel eerst worden bewerkt en moeten de mineralen er worden uitgehaald. Uiteindelijk is dit de drijvende factor achter het hele ManuResource-verhaal: mest (*manure*) gebruiken als een grondstof (*resource*) en niet als afvalproduct behandelen.

“De regelgeving in de EU maakt hergebruik van mest en mestproducten erg moeilijk.”

Renure

De regelgeving in de Europese Unie maakt hergebruik van mest en mestproducten echter erg moeilijk. Iedereen weet dat een boer maximum 170 eenheden stikstof van dierlijke oorsprong mag toedienen aan zijn gewassen. En als hij meer nodig heeft, moet dat worden aangevuld met minerale stikstof (die momenteel pokkeduur is), terwijl er op het bedrijf mogelijkheden zijn om de overtollige mest te (laten) verwerken tot een product dat praktisch gelijkstaat aan minerale meststoffen.

Drie jaar geleden keurde de Europese Commissie een reeks besluiten goed die bepaalden aan welke voorwaarden verwerkte mest moest voldoen om als kunstmest te mogen worden toegevoerd. Deze voorwaarden waren streng maar haalbaar, en zeker met de huidige kunstmestprijzen zouden deze producten competitief zijn. Maar sinds de lancering van de term en de regels voor *Renure* (de verzamelnaam voor deze bemestingsproducten afkomstig uit mest) is het aan de kant van de Europese Commissie oververdoevend stil geworden. De toepassingsbesluiten om de *Renure*-producten te mogen gebruiken blijven achterwege.

Op de conferentie vroegen

de meeste deelnemers zich af wat er in Brussel bij de Europese Commissie aan de hand is en waarom ze een regelgeving – die voor Vlaanderen, Nederland, Bretagne (Frankrijk) en Catalonië (Spanje) een gigantische stap vooruit zou betekenen – in de schuif laten liggen. Een presentatie door een vertegenwoordiger van de Commissie bleek mooi rond het thema te manoeuvreren, waardoor iedereen op zijn honger bleef zitten. Wat een gemiste kans!

Projecten

Het moet gezegd dat Europa toch heel wat investeert in onderzoek naar de verwerking van mest. Zo lopen er, verspreid over Europa, tientallen projecten waarin grote bedragen ter beschikking zijn om fundamenteel en toegepast onderzoek uit te voeren. Ook in ons land zijn heel wat onderzoeksinstellingen aan het werken aan nieuwe concepten om van overschotmest een waardevolle basis voor allerlei toepassingen te maken.

Een van die projecten is Nitroman. In dit project brengt men alle mogelijke technieken samen om na te gaan wat de werkbaarheid is en hoe het een effect kan hebben op de stikstofsituatie van het bedrijf. Op onderstaande website van VCM (Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking) vind je heel wat informatie over dit project. Een van de interessantste toepassingen is een onlinerekentool waarin een landbouwer kan uitproberen wat de toepassing van een bepaalde technologie voor zijn bedrijf kan betekenen. Deze rekentool is gratis en bevat alle recente kennis over de diverse mogelijkheden van mestverwerking. Het kan nuttig zijn om je te laten begeleiden bij het inbrengen van je eigen bedrijfsgegevens in de rekentool. Daarvoor kan je een beroep doen op de medewerkers van VCM.

Nutricycle

In Vlaanderen is er ook een overlegplatform actief waarbij alle partijen die

betrokken zijn bij mest en mestverwerking samenwerken. Bedoeling is om aan informatieuitwisseling te doen, maar ook om beleidsvoorstellen te ontwikkelen op basis van een aantal actieplannen. Op de website van Nutricycle Vlaanderen vind je veel informatie over de diverse projecten rond mestverwerking, maar ook brochures en technologische fiches over de verschillende mestverwerkingsproducten en hoe ze te gebruiken. Je kan er ook vragen stellen over jouw persoonlijke situatie of ideeën voorleggen. Ook in Nederland bestaat een gelijkaardig ‘Nutriëntenplatform.nl’. ■

 www.vcm-mestverwerking.be,
www.nutricycle.vlaanderen

Ivan Tolpe Award

De Ivan Tolpe Award wordt om de twee jaar uitgereikt aan een bedrijf of een ondernemer die een uitzonderlijke innovatie in het domein van de mestverwerking heeft ontwikkeld. De Award 2021 werd toegekend aan het Nederlandse bedrijf Colsen, dat een innovatieve vorm van stripping-scrubbing heeft ontwikkeld om de ammoniak uit mest te halen. In dit ‘Amfer’-procedé maakt men geen gebruik van chemicaliën, maar van CO₂ om de ammoniak op te vangen. Tijdens ManuResource stelden de vier genomineerden zichzelf en hun project voor. Zo was er Wim Somers uit Essen die afbreekbare bloempotjes maakt van koeienmest, het Deense Nanonord dat een revolutionair systeem ontwikkelde om continu metingen te doen in mest om de samenstelling voortdurend te kunnen volgen, en tot slot de Franse coöperatie Cooperl die een stalsysteem uitwerkte waarin urine en vaste mest al in de stal gescheiden en apart behandeld worden.